

שאלון בחינה

בנושא:

שמחות

מועד:

ניסן התשפ"ה

סמל שאלון:

115.4.25

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד ניסון התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות שמחות

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. קריעה

- א. העומד בשעת יציאת נשמה האם חייב לקרוע ומדוע, ועל מי לא חייבים לקרוע אף בשעת יציאת נשמה, וכיצד ינהג בשבת?
- ב. אדם שנפטרו קרוביו (אביו ובנו) בבת אחת או בזה אחר זה, באר כיצד ינהג לענין קריעה, הבא שיטות הראשונים וכיצד נפסק להלכה?
- ג. שג או הזיד או נאנס מחמת חולי ולא קרע בהלוויה ובימי השבעה, האם יש תשלומין לקריעה, פרט.

2. אנינות

- א. נפטר קרובו סמוך לכניסת השבת ואין שהות ביום לקבורו, כיצד ינהג לענין מנחה של ע"ש, דברים שבצינעא בשבת, הבדלה, אכילת בשר בשבת, שיירי בשר בסעודה רביעית?
- ב. הודיעוהו שנפטר קרובו, האם יכול להסתפר ולרחוץ ולהחליף בגדיו טרם הלוויה, והאם מצטרף למנין?
- ג. אונן שהודיע לח"ק על מות קרובו והם מטפלים בכל צרכי הקבורה, האם חייב במצוות?

3. חיוב אבילות

- א. הגדר מהו המאבד עצמו לדעת, והאם קרוביו קורעין, מתאבלין, מספידין, אומרים אחריו קדיש, ומה הדין בקטן?
- ב. קטן שהמיר דת יחד עם אביו או אימו, האם שאר הקרובין מתאבלין עליו?
- ג. אדם המבקש שלא יקברוהו ולא יתאבלו עליו האם שומעין לו, נמק.

4. הלנת המת

- א. האם יש לסמוך את קבורת המת למיתתו ומדוע פרט, על מי חלה חובה זו, והאם חייב להוציא ממון כדי שלא לעבור על איסור זה?
- ב. האם דין זה נוהג בנפלים או במלין המת ע"מ לקבורו ביום שישי כדי להצילו מחיבוט הקבר?
- ג. האם מותר להלין את המת בכדי לזהותו ולהתיר את אשתו, או בכדי שבניו ישתתפו בלוויה?

5. קבורה

- א. אדם הנפטר בעירו, האם ניתן להוליכו לקבורה בעיר או ארץ אחרת, נמק, והאם ישתנה הדין כשגילה דעתו בחייו שאינו מעוניין שיוליכוהו לקבורה בא"י?
- ב. האם ניתן לפתוח קבר בכדי לזהות את הנפטר אם גדול היה, בכדי להתיר את אשתו, להלבישו בתכריכין?
- ג. מי שמחמת מחלתו נקטעה רגלו, האם מטמא, והאם יש חיוב לקבורה?

6. אבילות

- א. נקבר המת בבית הקברות הסמוך לעיר, אך האבילים לא השתתפו בלוויה, ממתי מתחילים לנהוג מנהגי אבילות, וכיצד ינהג אבל שהתחיל להתאבל ונמצא שקברו את קרובו יומיים לאחר מכן, האם ימים אלו עולים למנין ז'?
- ב. אבל שהודיעוהו על פטירת קרובו ונתיאשו מלקבורו אחר ל' יום מההודעה, האם נוהגים בז' ול'?

ג. אדם שנעלם ולא ידוע מה עלה בגורלו, האם קרוביו ינהגו באבילות ואמירת קדיש, והאם ישתנה הדין כשנעלמו עקבותיו סמוך לביתו, והאם יש חילוק בין רווק לנשוי?

7. מלאכה

- א. המשכיר שדהו או רכבו לאחר ואירעו אבל, האם השוכרים מותרים לעבוד בשדהו וברכבו?
- ב. במקרה הנ"ל, האם ניתן לחדש את השכירות לתקופה נוספת כשהסתיימה השכירות בימי האבילות?
- ג. אבל ספר, האם יכול לצאת ולספר אנשים לכבוד הרגל בחינם או בשכר?
8. א. אשה אבילה, האם מותרת ברחיצה לפני הפסק טהרה, והאם מותרת להתאפר בימי השבעה?
- ב. כשארעה טבילתה בתוך ל', כיצד תנהג בתספורת השער וגזיזת הצפורניים?
- ג. כשאחד מבני הזוג אבל, האם מותרין בדברי קורבה, חיבוק ונישוק, ושינה במיטה אחת?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. לפני כחודשיים שבו מספר חטופים לחיק משפחתם, לאחד מהם נודע שכל בני משפחתו והוריו נרצחו בשבת שמחת תורה הי"ד, והובאו לקבר ישראל לפני עשרה חודשים, ולאחר נודע שאביו נפטר בתאונת דרכים ל' יום לפני ששב:

- א. האם צריכים קריעה, והאם חלים עליהם דיני אבילות ז' ול'. פרט
- ב. האם יש חיוב בסעודת הבראה, ומתי מסתיימת אבילות יב' חודש.
- ג. כשהודיעו לראשון ביום שבת שנפטר אחיו שבועיים לפני ששב, האם יום זה עולה לו למנין.

10. נפטר קרובו בליל י"ד בניסן ונקבר ביום י"ד מעט לפני חצות.

- א. כיצד ינהג לגבי בדיקת חמץ וביטולו בלילה וביום?
- ב. האם נוהגים בסעודת הבראה, וכיצד ינהג כיבוס ורחיצה (בערב הרגל, בחול המועד)?
- ג. מתי מסתיימת אבילות ל'?

11. במבצע של כוחות הביטחון חולצו גופות נרצחים הי"ד, אשר הוכרזו קודם לכן כחללים עפ"י ביה"ד המיוחד שהוקם לצורך כך ברה"ר לישראל.

א. אימתי צריכים לנהוג בדיני אבילות?

ב. בזמן קבורתם, האם קורעין, אוננין, מספידין, מברין, נוהגין באבילות?

ג. אשת אחד מן הנרצחים נישאה לאחר (כדין), כיצד עליה לנהוג ביום שמובא בעלה הראשון לקבורה?

12. כהן שנפטרה אשתו עקב מחלה ממושכת ביום פורים דפרזין והוא תושב מוקפין, והפנה את השאלות הבאות:

א. האם אבילות נוהגת בפורים, וכיצד ינהג לענין מקרא מגילה ומשלוח מנות?

ב. האם צריך להודיע לילדיו ומשפחת אשתו על פטירתה, והאם מספידין בפורים?

ג. מתי יוכל לישא אשה וללבוש בגדים חדשים?